

Polska w Unii Europejskiej

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2015 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

- ▶ Zdecydowana większość Polaków (81%) popiera członkostwo naszego kraju w Unii Europejskiej. Sprzeciw wyraża co dziesiąty (10%).
- ▶ Polacy w większości (52%) nie mają poczucia, że członkostwo w UE w zbyt dużym stopniu ogranicza suwerenność naszego kraju. Przekonanie to jest obecnie częstsze niż w listopadzie 2015 roku (wzrost o 7 punktów procentowych). Z opinią, że przynależność naszego kraju do UE zbyt ogranicza niezależność Polski, zgadza się nieco więcej niż jedna trzecia badanych (35%, spadek o 3 punkty).
- ▶ W ciągu ostatnich trzech lat oceny działalności Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej się poprawiły, choć zmiany są niewielkie. Działalność Parlamentu Europejskiego pozytywnie postrzega 51% badanych, którzy słyszeli o tej instytucji, negatywnie – 22%. Podobnie kształtują się opinie o pracy Komisji Europejskiej: dobrze ocenia ją połowa ankietowanych, którzy o niej słyszeli, a źle – jedna piąta.
- ▶ Opinie Polaków na temat zasadności wszczęcia przez Komisję Europejską procedury monitorowania praworządności w Polsce są podzielone: praktycznie tyle samo osób uważa, że decyzja Komisji była uzasadniona (37%), co sądzi, że nieuzasadniona (36%). Motywy działania KE także nie są postrzegane jednoznacznie, jednak przekonanie, że decyzja Komisji była podyktowana niechęcią do PiS-u i wynikała z braku dostatecznej wiedzy o sytuacji w Polsce (42%), jest częstsze niż pogląd, że wynikała ona jedynie z troski o praworządność w naszym kraju i obaw, że została ona naruszona (35%).

Nowe polskie władze silniej niż poprzednicy akcentują potrzebę prowadzenia przez Polskę niezależnej polityki w Unii Europejskiej i stawiają na rozwój współpracy z krajami naszego regionu, w tym przede wszystkim z państwami Grupy Wyszehradzkiej. Szczególnie bliskie rządzącej partii są Węgry Viktora Orbana, które za swoją politykę były niejednokrotnie krytykowane w Unii Europejskiej. Ostatnio przedmiotem krytyki – lub, jak chcą inni, przedmiotem troski instytucji i polityków unijnych – stała się Polska. Trzynastego stycznia Komisja Europejska z powodu kontrowersji wywołanych przyjęciem ustaw o Trybunale Konstytucyjnym oraz o radiofonii i telewizji zdecydowała się na uruchomienie wobec Polski procedury monitorowania praworządności. Wszczęcie tej procedury umożliwia przyjęty w marcu 2014 roku przez Komisję Europejską dokument „Nowe ramy UE na rzecz umocnienia praworządności”¹. Ma on uzupełniać traktatowe mechanizmy prawne (mechanizmy zapobiegawcze i mechanizmy sankcji zawarte w art. 7 ust. 1 Traktatu UE) – służące zachowaniu praworządności w krajach członkowskich – których uruchomienie traktowane jest jednak jako ostateczność. Nowe ramy mają służyć podejmowaniu działań w sytuacji, kiedy istnieją – jak czytamy w dokumencie – *wyraźne oznaki systemowego zagrożenia dla praworządności w państwie*. Procedura może składać się z trzech etapów: oceny przez Komisję ewentualnych zagrożeń dla praworządności, sformułowania zaleceń dla danego państwa oraz monitorowania działań podjętych przez państwo w odpowiedzi na zalecenia Komisji.

Efektom wszczęcia kontroli praworządności w Polsce była niedawna debata w Parlamencie Europejskim z udziałem premier Beaty Szydło.

W związku z tymi wydarzeniami zapytaliśmy Polaków o ich stosunek do członkostwa naszego kraju w Unii Europejskiej, ocenę działalności Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego oraz o ocenę postępowania Komisji wobec Polski².

¹ Komunikat KE w języku polskim dostępny na stronie <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=PL&f=ST%207632%202014%20INIT>

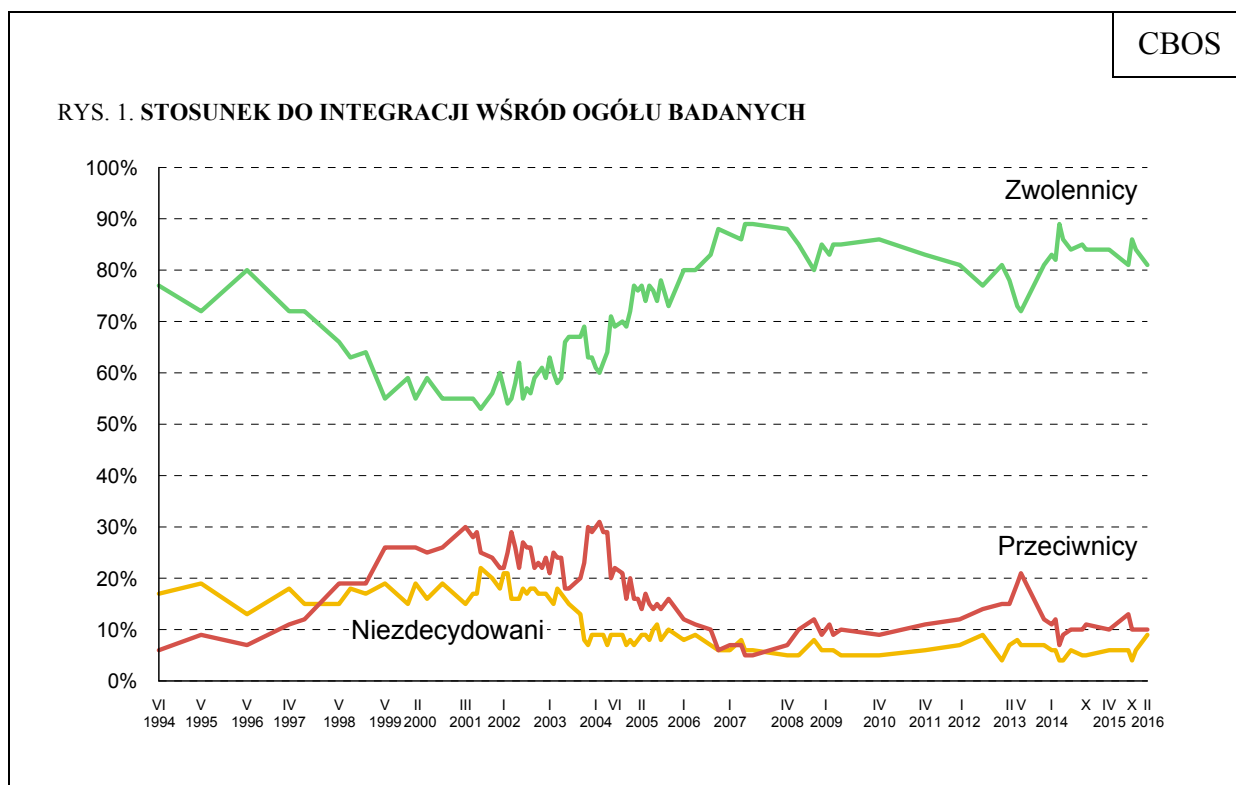
² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (309) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 3–10 lutego 2016 roku na liczącej 1000 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

POPARCIE DLA CZŁONKOSTWA

Mimo niewielkich wahań poparcia dla członkostwa Polski w Unii Europejskiej od ponad dwóch lat odsetek zwolenników przynależności naszego kraju do Wspólnoty nie spada poniżej 80%. W lutowym badaniu poparcie dla obecności Polski w UE zadeklarowało 81% respondentów.

Tabela 1

Stosunek do członkostwa Polski w UE	Wskazania respondentów według terminów badań																	
	2012	2013				2014						2015				2016		
	XII	II	IV	V	XI	I	II	III	IV	V	VI	IX	X	IV	IX	X	XI	II
	w procentach																	
Zwolennicy	81	78	73	72	81	83	82	89	86	82	84	85	84	84	81	86	84	81
Przeciwnicy	15	15	19	21	12	11	12	7	9	12	10	10	11	10	13	10	10	10
Niezdecydowani	4	7	8	7	7	6	6	4	4	6	6	5	5	6	6	4	6	9

Zwolennicy członkostwa Polski w UE zdecydowanie dominują we wszystkich grupach społeczno-demograficznych oraz w elektoratach ugrupowań cieszących się obecnie największym poparciem społecznym. Najbardziej jednoznacznie pronijni są wyborcy Nowoczesnej Ryszarda Petru i PO.

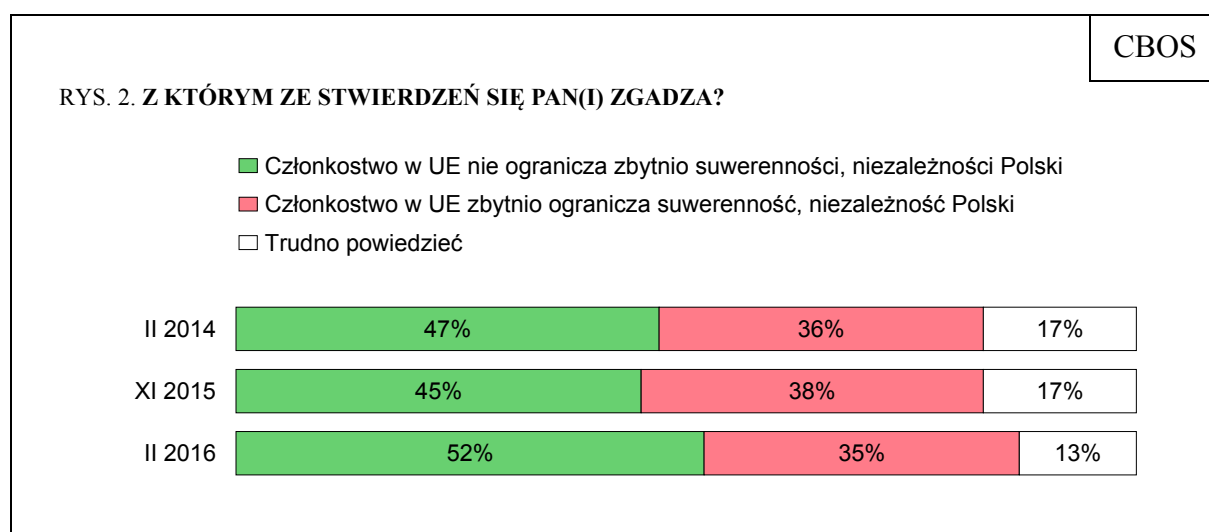
Tabela 2

Potencjalne elektoraty*	Stosunek do członkostwa Polski w UE		
	zwolennicy	przeciwnicy	niezdecydowani
	w procentach		
Nowoczesna Ryszarda Petru	98	1	1
PO	94	3	3
Kukiz'15	81	15	4
PiS	78	13	9

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

OCENA SUWERENNOŚCI POLSKI W UNII EUROPEJSKIEJ

Możliwość kształtowania wspólnej polityki w UE wiąże się z przekazaniem organom unijnym części kompetencji państw narodowych. Zacieśnianie integracji oznacza zatem ograniczenie suwerenności państw członkowskich (czy też jej uwspólnienie) w wielu dziedzinach. Kwestia suwerenności państwowej powracała w ostatnich miesiącach w kontekście obowiązkowych tzw. kwot uchodźców, a ostatnio przy okazji wszczęcia przez Komisję Europejską wobec Polski procedury monitorowania praworządności. Mimo kontrowersji dotyczących wspomnianych kwestii, w Polsce nie rosną obawy o niezależność naszego kraju w Unii. Polacy w większości (52%) nie mają poczucia, że członkostwo w UE w zbyt dużym stopniu ogranicza suwerenność Polski. Przekonanie to jest obecnie wyrażane częściej niż w listopadzie minionego roku. Z opinią, że przynależność naszego kraju do UE zbyt ogranicza niezależność Polski, zgadza się nieco więcej niż jedna trzecia badanych (35%).

Poglądy w tej kwestii różnicuje z jednej strony status społeczno-ekonomiczny oraz wielkość miejscowości zamieszkania, z drugiej orientacja polityczna i światopoglądowa. Przekonanie, że przynależność do UE nie wiąże się ze zbytnim ograniczeniem suwerenności, jest szczególnie częste wśród osób o wyższym statusie społeczno-ekonomicznym: wśród badanych z wyższym wykształceniem (64%), o miesięcznych dochodach *per capita* 2000 zł i więcej (66%) oraz wśród mieszkańców miast liczących ponad 500 tys. ludności (71%). Ku przeciwnej opinii stosunkowo często skłaniają się mieszkańcy wsi, osoby z wykształceniem podstawowym oraz badani źle sytuowani – o miesięcznych dochodach *per capita* do 649 zł (po 40%). Z opinią o nadmiernym ograniczeniu suwerenności Polski w Unii Europejskiej zgadza się połowa respondentów identyfikujących się z prawicą i połowa najbardziej zaangażowanych w praktyki religijne (po 50%). Zdaniem większości osób określających swoje poglądy polityczne jako lewicowe (71%) lub centrowe (61%) odwrotnie – członkostwo w UE nie uszczupla nadmiernie niezależności Polski.

Zróznicowanie opinii w tej kwestii ze względu na orientację polityczną znajduje odzwierciedlenie w poglądach elektoratów. O zbyt dużym ograniczeniu suwerenności Polski w UE najczęściej mówią wyborcy PiS oraz ruchu Kukiz'15. Zwolennicy Nowoczesnej oraz PO w zdecydowanej większości są zdania, że członkostwo w UE nie ogranicza zbyt wiele niezależności Polski.

Tabela 3

Potencjalne elektoraty*	Z którym ze stwierdzeń się Pan(i) zgadza?		
	Członkostwo w UE zbytnio ogranicza suwerenność, niezależność Polski	Członkostwo w UE nie ogranicza zbytnio suwerenności, niezależności Polski	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	57	34	9
Kukiz '15	52	41	7
PO	13	76	11
Nowoczesna Ryszarda Petru	10	88	2

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

OGÓLNA OCENA DZIAŁALNOŚCI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I KOMISJI EUROPEJSKIEJ

W ciągu ostatnich kilku lat istotnie wzrosła w Polsce znajomość obu głównych instytucji wspólnotowych – Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej. Przybyło nie tylko osób, które zetknęły się z nazwami tych instytucji, ale także respondentów, którzy, jak deklarują, mają wiedzę o ich działaniu. O Parlamencie Europejskim słyszało ogółem 93%

dorosłych Polaków. Większość z nich (59% ogółu) przyznaje, że zetknęła się z nazwą tej instytucji, ale niewiele wie o jej funkcjonowaniu. Co trzeci badany (34%) deklaruje, że sporo wie o Parlamencie Europejskim. Podobnie jest ze znajomością Komisji Europejskiej. Słyszało o niej ogółem 92% dorosłych Polaków, w tym blisko jedna trzecia (30% ogółu) przyznaje, że ma znaczną wiedzę o funkcjonowaniu tej instytucji.

Tabela 4

Proszę powiedzieć, czy słyszał(a) Pan(i) o:	Wskazania respondentów według terminów badań				
	III 2003*	IX 2005	III 2009	IV 2013	II 2016
	w procentach				
– Parlament Europejskim					
Słyszała(a)m i sporo wiem o nim	23	25	14	21	34
Słyszała(a)m, ale niewiele wiem o nim	55	62	75	69	59
Nie słyszała(a)m o nim	22	13	11	10	7
– Komisji Europejskiej					
Słyszała(a)m i sporo wiem o niej	23	21	11	19	30
Słyszała(a)m, ale niewiele wiem o niej	54	62	74	68	62
Nie słyszała(a)m o niej	23	17	15	13	8

* Dane Instytutu Spraw Publicznych

Znajomość instytucji unijnych zależy od zainteresowania polityką. Z im większą uwagą badani śledzą wydarzenia polityczne, tym częściej twierdzą, że mają wiedzę o działalności tych instytucji. Osoby określające swoje zainteresowanie polityką jako duże w większości deklarują, że sporo wiedzą o funkcjonowaniu Parlamentu Europejskiego (69%) i Komisji Europejskiej (59%). Znacznie słabiej zorientowani w działalności instytucji unijnych są badani średnio lub w niewielkim stopniu zainteresowani polityką i, przede wszystkim, ci, którzy w ogóle się nią nie interesują (32% z nich nie słyszało o PE, a 33% o KE). Spośród cech społeczno-demograficznych wiedzę o instytucjach unijnych w największym stopniu różnicuje – najbardziej skorelowane z zainteresowaniem polityką – wykształcenie. Im jest ono wyższe, tym częściej deklarowana wiedza o funkcjonowaniu PE i KE. Lepszą orientację w tej kwestii mają mężczyźni niż kobiety.

W ciągu ostatnich trzech lat oceny działalności obu instytucji się poprawiły, choć zmiany są niewielkie. Działalność Parlamentu Europejskiego pozytywnie postrzega 51% badanych, którzy słyszeli o tej instytucji, negatywnie – 22%. Podobnie kształtują się opinie o pracy Komisji Europejskiej: dobrze ocenia ją połowa ankietowanych, którzy o niej słyszeli, a źle – jedna piąta.

Tabela 5

Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenił(a)by Pan(i) działalność Parlamentu Europejskiego?	Wskazania respondentów według terminów badań				
	III '03*	IX '05	III '09	IV '13	II '16
	w procentach				
Dobrze	57	57	63	48	51
Źle	7	14	13	22	22
Trudno powiedzieć	36	29	24	30	27

* Dane ISP

Tabela 6

Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenił(a)by Pan(i) działalność Komisji Europejskiej?	Wskazania respondentów według terminów badań				
	III '03*	IX '05	III '09	IV '13	II '16
	w procentach				
Dobrze	56	53	58	46	50
Źle	6	11	13	19	20
Trudno powiedzieć	38	36	29	35	30

* Dane ISP

Opinie o działalności instytucji unijnych są w dużej mierze uwarunkowane orientacją polityczną. Działania Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej dobrze ocenia większość osób deklarujących lewicowe poglądy polityczne (odpowiednio: 70% i 64%). Bardziej podzieleni w opiniach są badani identyfikujący się z prawicą: funkcjonowanie Parlamentu Europejskiego dobrze ocenia 44% z nich, źle – 35%; podobnie układają się oceny pracy Komisji Europejskiej – 42% osób o poglądach prawicowych wypowiada się o jej funkcjonowaniu z aprobatą, a 36% krytycznie.

Biorąc pod uwagę stosunek do obu instytucji unijnych elektoraty można podzielić na dwie grupy – zadowolonych z ich funkcjonowania zdeklarowanych wyborców Nowoczesnej i PO oraz podzielonych w opiniach na ten temat (choć częściej aprobujących niż krytycznych wobec działań Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej) zwolenników PiS oraz ruchu Kukiz'15.

Tabela 7

Potencjalne elektoraty*	Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenił(a)by Pan(i) działalność Parlamentu Europejskiego?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Nowoczesna Ryszarda Petru	74	9	17
PO	74	10	16
Kukiz'15	42	33	25
PiS	39	33	28

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

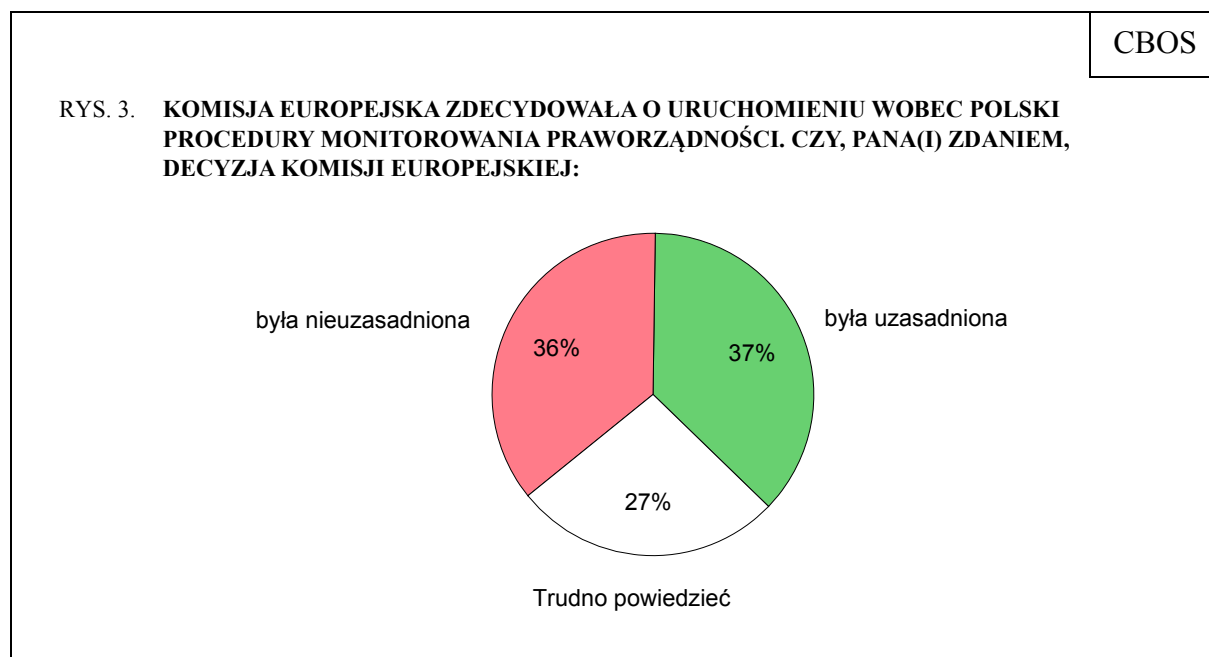
Tabela 8

Potencjalne elektoraty*	Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenił(a)by Pan(i) działalność Komisji Europejskiej?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	74	6	20
Nowoczesna Ryszarda Petru	67	6	27
Kukiz'15	44	33	23
PiS	36	35	29

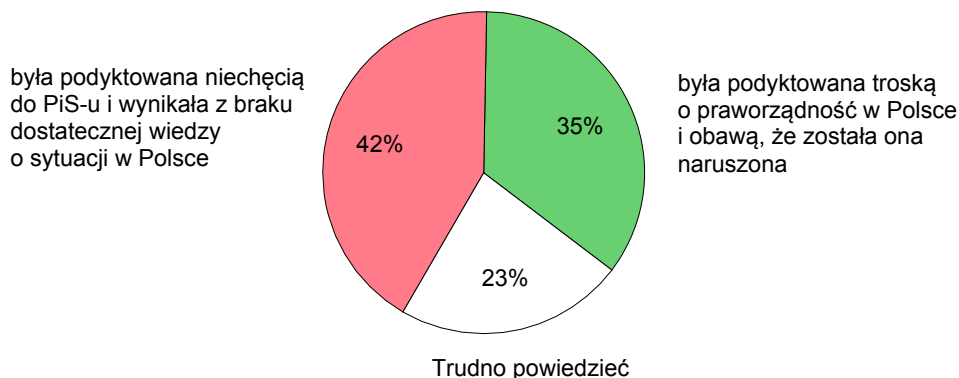
* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

OCENA WSZCZĘCIA PRZEZ KOMISJĘ EUROPEJSKĄ PROCEDURY MONITOROWANIA PRAWORZĄDNOŚCI W POLSCE

Opinie Polaków na temat zasadności uruchomienia przez Komisję Europejską procedury monitorowania praworządności w Polsce są podzielone – praktycznie tyle samo osób uważa, że decyzja Komisji była uzasadniona (37%), co sądzi, że była nieuzasadniona (36%). Motywy działania KE także nie są postrzegane jednoznacznie, jednak przekonanie, że decyzja Komisji była podyktowana niechęcią do PiS-u i wynikała z braku dostatecznej wiedzy o sytuacji w Polsce (42%), jest częstsze niż pogląd, że wynikała ona jedynie z troski o praworządność w Polsce i obaw, że została ona naruszona (35%).

RYS. 4. CZY, PANA(I) ZDANIEM, DECYZJA KOMISJI EUROPEJSKIEJ:

Postrzeganie uruchomienia wobec Polski procedury kontroli praworządności jest silnie uwarunkowane orientacją polityczną i światopoglądową badanych. O ile w ocenie osób o poglądach lewicowych decyzja Komisji Europejskiej była uzasadniona (61%) i podyktowana troską o praworządność w Polsce (61%), o tyle w opinii identyfikujących się z prawicą była ona nieuzasadniona (61%) i wynikała z niechęci do PiS-u i braku dostatecznej wiedzy o sytuacji w Polsce (70%). Pozytywnym ocenom postępowania Komisji Europejskiej wobec Polski sprzyja także słaba religijność i odwrotnie – krytyczne opinie łączą się z większym zaangażowaniem w praktyki religijne.

Ponadto aprobatą działania Komisji Europejskiej jest tym częstsza, im wyższy status społeczno-ekonomiczny badanych (wyższe wykształcenie i dochody *per capita*) oraz im większa miejscowość, w której mieszkają.

Ocena postępowania Komisji Europejskiej wobec Polski bardzo wyraźnie dzieli elektoraty. Decyzję Komisji o wszczęciu wobec naszego kraju procedury monitorowania praworządności za uzasadnioną i podyktowaną obawą o stan praworządności w Polsce uznają potencjalni wyborcy PO i Nowoczesnej Ryszarda Petru. Krytycznie skłonni są ją oceniać zwolennicy ruchu Kukiz'15 i, przede wszystkim, wyborcy partii rządzącej.

Tabela 9

Potencjalne elektoraty*	Komisja Europejska zdecydowała o uruchomieniu wobec Polski procedury monitorowania praworządności. Czy, Pana(i) zdaniem, decyzja Komisji Europejskiej:		
	była uzasadniona	była nieuzasadniona	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Nowoczesna Ryszarda Petru	80	12	8
PO	64	21	15
Kukiz'15	30	41	29
PiS	11	71	18

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

Tabela 10

Potencjalne elektoraty*	Czy, Pana(i) zdaniem, decyzja Komisji Europejskiej:		
	była podyktowana troską o praworządność w Polsce i obawą, że została ona naruszona	była podyktowana niechęcią do PiS-u i wynikała z braku dostatecznej wiedzy o sytuacji w Polsce	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Nowoczesna Ryszarda Petru	75	15	10
PO	68	17	15
Kukiz'15	29	51	20
PiS	7	80	13

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych

Postrzeżenie postępowania Komisji Europejskiej wobec Polski wiąże się z oceną suwerenności naszego kraju w UE. Krytyczna ocena decyzji Komisji Europejskiej idzie w parze z przekonaniem, że członkostwo w Unii zbytnio ogranicza niezależność Polski i odwrotnie: pozytywnej ocenie działania Komisji towarzyszy poczucie, że suwerenność naszego kraju w Unii nie jest nadmiernie uszczuplona.

Tabela 11

Komisja Europejska zdecydowała o uruchomieniu wobec Polski procedury monitorowania praworządności. Czy, Pana(i) zdaniem, decyzja Komisji Europejskiej:	Z którym ze stwierdzeń się Pan(i) zgadza?		
	Członkostwo w UE zbytnio ogranicza suwerenność, niezależność Polski	Członkostwo w UE nie ogranicza zbytnio suwerenności, niezależności Polski	Trudno powiedzieć
	w procentach		
– była uzasadniona	18	79	3
– była nieuzasadniona	58	36	6
Trudno powiedzieć	30	38	32

Tabela 12

Czy, Pana(i) zdaniem, decyzja Komisji Europejskiej:	Z którym ze stwierdzeń się Pan(i) zgadza?		
	Członkostwo w UE zbytnio ogranicza suwerenność, niezależność Polski	Członkostwo w UE nie ogranicza zbytnio suwerenności, niezależności Polski	Trudno powiedzieć
	w procentach		
– była podyktowana troską o praworządność w Polsce i obawą, że została ona naruszona	17	79	4
– była podyktowana niechęcią do PiS-u i wynikała z braku dostatecznej wiedzy o sytuacji w Polsce	58	37	5
Trudno powiedzieć	22	39	39

Ocena postępowania Komisji Europejskiej wobec Polski wiąże się z ogólną oceną działalności Komisji i Parlamentu Europejskiego. O ile osoby pozytywnie wypowiadające się o wszczęciu przez Komisję wobec Polski procedury monitorowania praworządności w większości dobrze oceniają funkcjonowanie obu instytucji unijnych, o tyle krytycy decyzji Komisji są mocno podzieleni w ocenach ich działania.

Tabela 13

Komisja Europejska zdecydowała o uruchomieniu wobec Polski procedury monitorowania praworządności. Czy, Pana(i) zdaniem, decyzja Komisji Europejskiej:	Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenił(a)by Pan(i) działalność:					
	Parlamentu Europejskiego			Komisji Europejskiej		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
w procentach						
– była uzasadniona	75	10	15	73	8	19
– była nieuzasadniona	38	43	19	36	41	23
Trudno powiedzieć	34	9	57	34	8	58

Tabela 14

Czy, Pana(i) zdaniem, decyzja Komisji Europejskiej:	Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenił(a)by Pan(i) działalność:					
	Parlamentu Europejskiego			Komisji Europejskiej		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
w procentach						
– była podyktowana troską o praworządność w Polsce i obawą, że została ona naruszona	76	7	17	74	5	21
– była podyktowana niechęcią do PiS-u i wynikała z braku dostatecznej wiedzy o sytuacji w Polsce	38	40	22	39	39	22
Trudno powiedzieć	32	9	59	28	6	66

Jak pokazują badania, Polacy są podzieleni w ocenie rządów Prawa i Sprawiedliwości, nie zatem dziwnego, że kontrowersje wywołuje wśród nich także decyzja Komisji Europejskiej o wszczęciu wobec Polski procedury monitorowania praworządności. Kontrowersje te nie wpłynęły jednak, jak dotychczas, na stosunek Polaków do członkostwa naszego kraju w Unii Europejskiej ani na ich ogólną ocenę działalności Komisji Europejskiej oraz Parlamentu Europejskiego. Argumenty, że członkostwo w Unii nadmiernie ogranicza suwerenność naszego kraju, także nie stały się dla Polaków bardziej przekonujące.

Opracowała
Beata ROGUSKA

Tabela 1

		Czy osobiście popiera Pan(i) członkostwo Polski w Unii Europejskiej czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?			Liczba osób
		Popieram	Jestem przeciwny(a)	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		81	10	9	998
Płeć	Mężczyźni	82	11	7	475
	Kobiety	80	9	11	523
Wiek	18–24 lata	76	14	10	103
	25–34	78	14	8	190
	35–44	86	7	7	182
	45–54	85	9	6	148
	55–64	83	10	8	177
	65 lat i więcej	78	8	14	199
Miejsce zamieszkania	Wieś	78	11	11	398
	Miasto do 19 999	84	8	8	129
	20 000 – 99 999	81	10	9	216
	100 000 – 499 999	83	11	6	155
	500 000 i więcej mieszk.	90	6	4	99
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	72	11	17	201
	Zasadnicze zawodowe	84	8	8	245
	Średnie	81	10	9	302
	Wyższe	86	11	3	250
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	86	11	2	127
	Średni personel, technicy	95	5		40
	Pracownicy adm.-biurowi	75	16	9	60
	Pracownicy usług	87	11	2	59
	Robotnicy wykwalifikowani	83	11	6	119
	Robotnicy niewykwalifik.	76	6	18	61
	Rolnicy	89	7	4	29
	Pracujący na własny rach.	89	5	6	43
	Bezrobotni	76	11	13	65
	Emeryci	78	10	11	230
	Renciści	69	11	20	52
	Uczniowie i studenci	85	7	8	58
	Gospodynie domowe i inni	77	9	14	55
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	84	11	5	137
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	84	9	6	104
	sekt. pryw. poza rolnict.	83	11	7	268
	prywatnym gosp. rolnym	81	6	13	33
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	80	9	11	126
	Od 650 do 999 zł	78	14	7	146
	Od 1000 do 1399 zł	80	10	9	196
	Od 1400 zł do 1999 zł	83	6	11	132
	2000 zł i więcej	90	8	2	165
Ocena własnych war. mater.	Złe	68	19	13	88
	Średnie	80	10	10	431
	Dobre	84	9	7	479
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	67	18	15	61
	Raz w tygodniu	83	7	10	443
	1–2 razy w miesiącu	84	12	5	163
	Kilka razy w roku	81	12	8	194
	W ogóle nie uczestniczy	80	11	9	132
Poglądy polityczne	Lewica	91	4	5	162
	Centrum	87	6	7	244
	Prawica	80	14	5	294
	Trudno powiedzieć	72	13	16	298

Tabela 2

		Z którym ze stwierdzeń się Pan(i) zgadza?			Liczba osób
		Członkostwo w UE zbytńo ogranicza suwerenność, niezależność Polski	Członkostwo w UE nie ogranicza zbytńo suwerenności, niezależności Polski	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		35	52	13	996
Płeć	Mężczyźni	39	51	10	474
	Kobiety	32	53	14	522
Wiek	18–24 lata	33	62	5	103
	25–34	36	53	10	190
	35–44	35	54	11	179
	45–54	38	56	6	147
	55–64	38	49	14	176
	65 lat i więcej	32	45	23	201
Miejsce zamieszkania	Wieś	40	43	17	399
	Miasto do 19 999	35	55	11	129
	20 000 – 99 999	32	57	11	214
	100 000 – 499 999	36	55	9	155
Wykształcenie	500 000 i więcej mieszk.	25	71	4	99
	Podstawowe / gimnazjalne	40	36	25	203
	Zasadnicze zawodowe	37	50	14	242
	Średnie	35	56	9	300
	Wyższe	31	64	5	250
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	27	70	2	127
	Średni personel, technicy	29	66	6	40
	Pracownicy adm.-biurowi	39	51	10	59
	Pracownicy usług	35	53	12	59
	Robotnicy wykwalifikowani	48	46	5	116
	Robotnicy niewykwalifik.	26	55	19	61
	Rolnicy	62	38		29
	Pracujący na własny rach.	24	69	7	43
	Bezrobotni	47	42	11	65
	Emeryci	34	44	22	233
	Renciści	40	38	22	52
	Uczniowie i studenci	29	65	6	58
	Gospodynie domowe i inni	30	53	16	55
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	37	60	3	136
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	28	62	10	104
	sekt. pryw. poza rolnict.	36	55	9	266
	prywatnym gosp. rolnym	55	41	4	33
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	40	38	22	125
	Od 650 do 999 zł	31	53	16	144
	Od 1000 do 1399 zł	38	49	13	196
	Od 1400 zł do 1999 zł	40	50	10	132
	2000 zł i więcej	30	66	4	165
Ocena własnych war. mater.	Złe	36	39	25	87
	Średnie	36	50	14	430
	Dobre	35	57	8	478
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	50	32	18	61
	Raz w tygodniu	34	52	14	442
	1–2 razy w miesiącu	39	48	13	162
	Kilka razy w roku	35	58	7	194
W ogóle nie uczestniczy	29	59	12	132	
Poglądy polityczne	Lewica	23	71	6	162
	Centrum	31	61	8	244
	Prawica	50	44	6	292
	Trudno powiedzieć	31	44	25	298

Tabela 3

		Proszę powiedzieć, jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenił(a)by Pan(i) działalność Parlamentu Europejskiego?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		51	22	27	930
Płeć	Mężczyźni	50	27	23	456
	Kobiety	53	16	31	474
Wiek	18–24 lata	43	23	34	96
	25–34	48	19	33	179
	35–44	57	22	22	171
	45–54	51	28	21	139
	55–64	57	19	24	169
	65 lat i więcej	48	21	31	175
Miejsce zamieszkania	Wieś	46	21	32	358
	Miasto do 19 999	51	26	23	127
	20 000 – 99 999	57	19	24	205
	100 000 – 499 999	57	21	21	142
	500 000 i więcej mieszk.	48	22	30	98
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	40	17	43	164
	Zasadnicze zawodowe	52	23	25	225
	Średnie	52	22	27	292
	Wyższe	57	24	19	249
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	55	24	21	124
	Średni personel, technicy	68	15	17	40
	Pracownicy adm.-biurowi	61	19	21	58
	Pracownicy usług	48	13	39	59
	Robotnicy wykwalifikowani	55	21	23	116
	Robotnicy niewykwalifik.	46	17	37	53
	Rolnicy	53	40	7	25
	Pracujący na własny rach.	51	22	27	43
	Bezrobotni	35	34	32	52
	Emeryci	47	21	32	208
	Renciści	49	20	31	45
	Uczniowie i studenci	50	21	29	57
Gospodynie domowe i inni	53	23	24	50	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	60	21	20	133
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	52	17	31	102
	sekt. pryw. poza rolnict.	52	21	27	262
	prywatnym gosp. rolnym	56	33	11	26
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	43	25	32	109
	Od 650 do 999 zł	54	21	25	130
	Od 1000 do 1399 zł	48	21	31	184
	Od 1400 zł do 1999 zł	54	22	24	127
	2000 zł i więcej	60	21	18	165
Ocena własnych war. mater.	Źle	50	14	36	75
	Średnie	49	23	28	392
	Dobre	53	22	25	462
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	39	38	23	58
	Raz w tygodniu	53	20	27	415
	1–2 razy w miesiącu	54	19	27	158
	Kilka razy w roku	47	22	31	180
	W ogóle nie uczestniczy	53	22	25	115
Poglądy polityczne	Lewica	70	14	16	159
	Centrum	57	19	24	234
	Prawica	44	35	21	293
	Trudno powiedzieć	43	13	45	244

Tabela 4

		Proszę powiedzieć, jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenił(a)by Pan(i) działalność Komisji Europejskiej?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		50	20	30	915
Płeć	Mężczyźni	50	25	24	442
	Kobiety	50	15	34	472
Wiek	18–24 lata	45	18	37	98
	25–34	49	21	30	175
	35–44	56	19	24	168
	45–54	51	22	27	137
	55–64	54	20	26	164
	65 lat i więcej	45	20	35	172
Miejsce zamieszkania	Wieś	47	20	32	352
	Miasto do 19 999	50	23	27	125
	20 000 – 99 999	53	19	28	200
	100 000 – 499 999	56	19	25	140
	500 000 i więcej mieszk.	46	20	34	98
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	38	15	47	162
	Zasadnicze zawodowe	53	21	27	218
	Średnie	51	22	27	287
	Wyższe	55	22	23	247
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	51	22	27	124
	Średni personel, technicy	66	15	19	40
	Pracownicy adm.-biurowi	59	20	21	60
	Pracownicy usług	48	14	37	59
	Robotnicy wykwalifikowani	58	19	23	113
	Robotnicy niewykwalifik.	49	11	40	53
	Rolnicy	46	44	9	25
	Pracujący na własny rach.	55	17	28	41
	Bezrobotni	37	32	31	50
	Emeryci	44	21	35	202
	Renciści	45	19	36	44
	Uczniowie i studenci	47	20	33	55
Pracuje w:	Gospodynie domowe i inni	56	18	26	50
	inst. państw., publicznej	55	20	26	133
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	51	15	34	102
	sekt. pryw. poza rolnict.	55	19	27	256
	prywatnym gosp. rolnym	49	37	14	26
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	45	21	33	109
	Od 650 do 999 zł	55	19	26	126
	Od 1000 do 1399 zł	47	21	32	178
	Od 1400 zł do 1999 zł	51	21	28	125
	2000 zł i więcej	55	23	22	164
Ocena własnych war. mater.	Źle	51	11	38	73
	Średnie	48	21	31	387
	Dobre	52	21	27	455
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	38	40	23	57
	Raz w tygodniu	49	20	30	407
	1–2 razy w miesiącu	53	15	31	158
	Kilka razy w roku	51	22	27	176
	W ogóle nie uczestniczy	55	13	32	113
Poglądy polityczne	Lewica	64	12	24	155
	Centrum	57	16	27	232
	Prawica	42	36	22	284
	Trudno powiedzieć	44	12	44	242

Tabela 5

		Komisja Europejska zdecydowała o uruchomieniu wobec Polski procedury monitorowania praworządności. Czy, Pana(i) zdaniem, decyzja Komisji Europejskiej:			Liczba osób
		była uzasadniona	była nieuzasadniona	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		37	36	27	988
Płeć	Mężczyźni	40	40	19	472
	Kobiety	35	31	34	516
Wiek	18–24 lata	43	29	28	101
	25–34	38	35	26	185
	35–44	37	38	25	179
	45–54	39	37	24	146
	55–64	37	35	29	175
	65 lat i więcej	33	37	30	201
Miejsce zamieszkania	Wieś	29	38	33	395
	Miasto do 19 999	37	37	26	128
	20 000 – 99 999	39	35	26	214
	100 000 – 499 999	48	29	22	152
	500 000 i więcej mieszk.	49	36	16	98
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	28	30	42	199
	Zasadnicze zawodowe	29	38	34	240
	Średnie	40	38	22	299
	Wyższe	50	35	15	250
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	48	40	12	127
	Średni personel, technicy	49	38	12	40
	Pracownicy adm.-biurowi	43	32	25	59
	Pracownicy usług	34	32	34	57
	Robotnicy wykwalifikowani	34	40	26	115
	Robotnicy niewykwalifik.	34	26	41	60
	Rolnicy	26	49	24	29
	Pracujący na własny rach.	52	37	10	43
	Bezrobotni	34	31	35	65
	Emeryci	31	37	32	231
	Renciści	35	32	33	52
Pracuje w:	Uczniowie i studenci	50	24	27	56
	Gospodynie domowe i inni	25	38	36	55
	inst. państw., publicznej	38	43	19	137
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	44	32	24	104
	sekt. pryw. poza rolnict.	42	35	22	261
	prywatnym gosp. rolnym	27	39	34	33
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	26	33	41	124
	Od 650 do 999 zł	34	35	31	144
	Od 1000 do 1399 zł	33	36	30	194
	Od 1400 zł do 1999 zł	44	37	19	132
	2000 zł i więcej	50	36	14	163
Ocena własnych war. mater.	Złe	36	17	47	87
	Średnie	36	36	28	425
	Dobre	38	39	23	475
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	17	59	24	60
	Raz w tygodniu	31	39	29	442
	1–2 razy w miesiącu	38	35	27	163
	Kilka razy w roku	44	31	25	190
	W ogóle nie uczestniczy	56	19	25	129
Poglądy polityczne	Lewica	61	22	16	161
	Centrum	47	32	21	244
	Prawica	26	61	13	293
	Trudno powiedzieć	28	21	52	290

Tabela 6

		Czy, Pana(i) zdaniem, decyzja Komisji Europejskiej:			Liczba osób
		była podyktowana troską o praworządność w Polsce i obawą, że została ona naruszona	była podyktowana niechęcią do PiS-u i wynikała z braku dostatecznej wiedzy o sytuacji w Polsce	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		35	42	23	993
Płeć	Mężczyźni	37	47	16	472
	Kobiety	34	37	28	521
Wiek	18–24 lata	40	36	25	102
	25–34	35	43	22	185
	35–44	39	42	19	181
	45–54	34	43	22	147
	55–64	35	42	23	177
	65 lat i więcej	32	43	26	201
Miejsce zamieszkania	Wieś	28	44	28	398
	Miasto do 19 999	35	48	18	128
	20 000 – 99 999	35	41	24	215
	100 000 – 499 999	49	32	19	154
	500 000 i więcej mieszk.	49	41	10	98
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	26	39	35	201
	Zasadnicze zawodowe	27	46	27	242
	Średnie	36	43	20	300
	Wyższe	51	38	11	250
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	49	39	12	127
	Średni personel, technicy	46	39	16	40
	Pracownicy adm.-biurowi	33	52	15	59
	Pracownicy usług	33	44	22	57
	Robotnicy wykwalifikowani	32	44	24	117
	Robotnicy niewykwalifik.	29	36	35	60
	Rolnicy	13	73	14	29
	Pracujący na własny rach.	49	40	11	43
	Bezrobotni	34	42	24	65
	Emeryci	32	42	26	233
	Renciści	33	34	33	52
	Uczniowie i studenci	49	31	20	57
	Gospodynie domowe i inni	25	38	37	55
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	37	49	15	137
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	38	37	25	104
	sekt. pryw. poza rolnict.	39	43	18	262
	prywatnym gosp. rolnym	19	55	25	33
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	23	43	34	124
	Od 650 do 999 zł	30	44	26	145
	Od 1000 do 1399 zł	31	47	22	195
	Od 1400 zł do 1999 zł	42	42	15	132
	2000 zł i więcej	48	37	14	165
Ocena własnych war. mater.	Złe	42	25	33	88
	Średnie	33	44	24	427
	Dobre	37	43	20	478
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	19	68	13	61
	Raz w tygodniu	30	46	25	444
	1–2 razy w miesiącu	38	44	18	163
	Kilka razy w roku	42	36	22	191
	W ogóle nie uczestniczy	52	21	27	129
Poglądy polityczne	Lewica	61	25	14	161
	Centrum	46	38	16	244
	Prawica	21	70	9	294
	Trudno powiedzieć	27	26	47	293